

Fig. 60 Frederiksberg Slotshave. Gouache fra 1801 af Søren L. Lange. Enevoldskongen måtte naturligvis også have sin barokhave (jf. fig. 14) omkalfatret. Slyngede stier og store plæner samt en bugtet kanal blev anlagt. Bygningsværker og andre stemningskabende effekter opført. Til venstre på billedet ses et kinesisk lysthus og en parasolbro, som arkitekten A. Kirkerup og maleren N. Abildgaard havde stået for.

Fig. 61 Frederiksberg Slot og Apistempelen. Akvarel fra 1809 af C.W. Eckersberg. Det klassicistiske tempel med en tyr i gavltrekanten blev opført 1802-04 efter tegninger N. Abildgaard. Staffagen havde til formål at vække ædle følelser i beskueren og forlene rummet med en højtidelig betydningsfuldhed.

Fig. 62 Vandfaldet i haven. Opmuret i 1798. Et hesttrukket paternosterværk sørgede for, at vandet strømmede ned over de kunstige klipper, så havevandreren kunne lade sig fortrylle af bjergnaturens vilde storhed eller efter 1814 mindes det tabte broderfolk i Norge.

Fig. 63 Dyrehavsbakken. Tegning fra o. 1785 af C.F. Stanley (1738-1813). Kildemarkedet med dets jonglører, akrobater, Mester Jakel-teater, gøgl og løjer.

Fig. 64 Læsende par. Tegning fra o. 1792 af Bertel Thorvaldsen (1768-1844). Skønlitteraturen som formidler af kærlighedsparets følelser og forventninger under de årelange forlovelser i den højere borgerstand.

Ingen af byens borgere havde råd endsige jord til at anlægge en romantisk have, men de dannede af dem kunne aflægge besøg i godsejernes haver, og alle ordentlige folk kunne vandre ud til Frederiksberg Slotshave og spadserere rundt på dens slyngede stier og måske få den landsfaderlige konge med familie at se på sejlads i den bugtede kanal.

Og så kunne de allesammen, høj som lav, én gang om året tage på Dyrehavsbakken, hvad alle med respekt for sig selv gjorde. Dér var mildt sagt en anden stemning end i de romantiske haver.

Det var derfor noget af en genistreg, da den unge Adam Oehlenschläger (1779-1850) ved sin debut i *Digte* (1803) lod Bakkens gøglerhave danne ramme om sit muntre og satiriske og længselsfulde, lyrisk-dramatiske »Sanct Hansaften-Spil«, hvori han forløste en romantisk forestillingsverden i et sprog, der forvandlede litteraturens udtryksformer radikalt.

Sit kunststykke formåede han at gentage med to store bind *Poetiske Skrifter* (1805), hvori en rigt facetteret romantisk tolkning af verden kommer til udtryk, idet der i alle fænomener og i strømmen af hændelser anes en evig og stabil, åndelig orden, som der stræbes efter at erfare. En sådan dualistisk og idealistisk livsopfattelse, der søger at forbinde det sanselige med det åndelige og gøre begge nærværende i det kunstneriske værk, kommer også til udtryk hos enkelte af tidens malere, fx Wilhelm Bendz (1804-32).